

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.III.20.573/2011/14. szám

A Szegedi Ítéltábla dr. Radnóti István ügyvéd által képviselt **felperes neve (címe)** felperesnek - OBH Elnöki Titkárság Jogi Képviselési Osztály **(címe, ügyintéző neve)** által képviselt **alperes neve (címe)** alperes ellen bírósági jogkörben okozott kár megtérítése iránt indított perében a Békés Megyei Bíróság 2011. június 29. napján kelt 12.P.20.106/2011/7. számú ítélete ellen a felperes által 8. sorszámmal előterjesztett fellebbezés folytán lefolytatott másodfokú eljárásban meghozta a következő

Í T É L E T E T :

Az elsőfokú bíróság ítéletét **helybenhagyja**.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I N D O K O L Á S :

A felperest a **(város neve)**i Városi Bíróság 4.P.20.232/2007. szám alatt folyamatban lévő perben - 80.000 Ft szakértői díj peres fél általi előlegezését követően - szakértőként rendelte ki. A szakértő kirendelő végzést a felperes 2007. október 17. napján vette át.

A kirendelő bíróság a szakértőt - jelen per felperesét - végzésében tájékoztatta arról, hogy 80.000 Ft letétbe helyezése megtörtént, és egyben felhívta arra, hogy amennyiben az előlegezett összeg előreláthatólag a felmerülő díjakat nem fedezi, úgy 15 napon belül jelezze további szakértői díj iránti igényét. A felperes 2007. november 29-én tájékoztatta a bíróságot arról, hogy az IRM-nél bejelentett óradíja 2007. évre vonatkozóan 9.900 Ft/óra, ennél fogva a szakértői munka várható költsége 250.000-260.000 Ft-ra tehető. Kérte egyben azt, hogy a bíróság a szakértői díj várható összegét helyeztesse elnöki letétbe.

A bíróság 2007. december 5. napján kelt 13. sorszámmal végzésével a **(város neve)**i Városi Bíróság előtti per felperesét, a **(cég neve)**-t

felhívta a különbözeti összeg letétbe helyezésére, majd 2008. február 29-én azt megismételte, de ez a felhívás is eredménytelen maradt.

Jelen per felperese 2008. február 26-án 17. sorszám alatt igazságügyi szakértői véleményét költségjegyzékkel ellátottan benyújtotta. A **(város neve)**-i Városi Bíróság 2008. május 20. napján kelt 21. számú végzésével a felperes szakértői díját 267.300 Ft-ban állapította meg. Megkereste a Bács-Kiskun Megyei Bíróság Gazdasági Hivatalának Elnöki Letét kezelőjét, hogy az EI 00453/2007. letéti számon előlegezett és bevételezett 80.000 Ft összeget utalja ki a szakértőnek és kötelezte a **(cég neve)**-t, hogy 15 napon belül utaljon át a felperes részére 187.300 Ft díjkülönbözetet. A szakértői díjmegállapító végzés 2008. június 11. napján jogerőre emelkedett. A **(cég neve)** a felperesnek a szakértői díj különbözetet a végzésben írt teljesítési határidőben nem fizette meg.

A felperes keresetében 187.300 Ft tőke és annak kamatai megfizetésére kérte kötelezni az alperest azon az alapon, hogy a szakértői díj teljes összegéhez az alperes hibájából nem jutott hozzá, mert az eljáró bíróság nem tett eleget az előzetes letétbe helyeztetési kötelezettségének.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte az alperes javára perköltség megfizetésére. Megállapította, hogy a **(város neve)**-i Városi Bíróságnak lehetősége lett volna még 2008. január elején arra, hogy a felperest tájékoztassa a letéti összeg kiegészítésének elmaradásáról, és mulasztott, amikor észlve a letétbe helyezett szakértői díj elégtelen mértékét, a szakértői munkát nem állította le. Azonban az eljáró bíró mulasztása nem olyan súlyú, ami nyilvánvaló kirívó kötelelességszegés lenne, vagy a szakszerűtlen pervezetés kategóriáját kimerítve alkalmas lenne a felróhatóság és a kártérítési felelősség megalapozására. Utalt arra, hogy a hivatkozott eljárásban a felperes a 80.000 Ft szakértői díj letétbe helyezésének maradéktalanul eleget tett és az eljáró bíró a vállalkozói díj megfizetése iránti perben a pertárgyértéket is figyelembe véve joggal feltételezhette, hogy ezen eljárás felperese a mulasztás következtében hozható keresetét elutasító ítéletet nem kockáztatja meg és a bíróság szakértői díj kiegészítésére vonatkozó felhívásának eleget tesz. Az ítélezés időszerűségének követelménye miatt a szakértő közreműködésével folytatott perekben különösen célravezető perral szükséges, mert a szakértői eljárás gyakran önmagában az eljárás elhúzódását eredményezi. Rámutatott arra is, hogy a szakértői díjmegállapító végzésből jelen per felperese értesült arról, hogy a letéti összeg kiegészítése elmaradt, a díjkülönbözet megfizetését közvetlenül a **(cég neve)** felperestől követelheti. Ez ellen a végzés ellen jelen per felperese fellebbezéssel nem élt, a fellebbezés elmaradásából vagy a szakértői munkát teljesítő felperes körülményeinek hiányára, vagy arra lehet következtetni, hogy maga sem értékelte sérelmesnek, kockázatosnak a közvetlen teljesítésre vonatkozó bírói rendelkezést. A Ptk. 349. § /1/ bekezdése a jogorvoslat igénybevételét kifejezetten kötelezővé teszi, annak elmaradása folytán az alperes marasztalásának jogszabályi előfeltételei hiányoznak.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést. Módosított és végleges fellebbezési kérelmében (13) az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, s az alperes eredeti kereseti kérelme szerinti marasztalását kérte. Arra hivatkozott, hogy a **(város neve)**-i Városi Bíróság rendelte őt ki szakértőnek, maga a szakértő a peres felekkel jogviszonyba nem került, így a kirendelő bíróságnak lett volna kötelezettsége megfelelően gondoskodni arról, hogy a szakértői díj előlegezése a szakértő által jelzett mértékben megtörténjen annak érdekében, hogy a szakértő szakvéleményéért járó díjához hozzájuthasson. Téves az az álláspont, hogy közvetlenül az egyébként felszámolás alatt lévő és megszűnt felperestől kellett volna a szakértői díjat követelni. A szakértői díj előlegezésének kérdése a bírósági pervezetés körébe tartozik, erről a bíróságnak kellett volna megfelelően gondoskodnia. Az eljáró bíróság mulasztása bizonyított, a kártérítési felelősség alóli mentesülés körében tett ítéleti magyarázkodás pedig érdektelen. A díjmegállapító végzés elleni fellebbezés hiányára vonatkozó okfejtés a jogszabály félremagyarázása, a Ptk. 349. §-a ugyanis nem tartalmaz ilyen rendelkezést. Az időszerűséggel kapcsolatos általános frázisok sem alkalmasak az alperes mulasztásának kimentésére. Azt nem vitatta, hogy 2012. április 4-i dátummal a **(cég neve)** KP/5/2008.A. közleménnyel 175.000 Ft-ot megfizetett a számára, azonban eredeti kereseti kérelmét változatlanul fenntartotta, mivel az „igényelt fizetési jogosultság igazolása, illetőleg a már nem létező befizető cég és az alperes közötti jogviszony tisztázása és a fizetés jogcíme nem állapítható meg, ezért a 175.000 Ft befizetése legfeljebb a végrehajtási eljárásban tisztázható, amennyiben annak jogcíme bizonyítható.” Az alperes kártérítési felelősségét csak megerősíti az a tény, hogy a cégnyilvántartásból törölt cég nevében jogszabálysértő módon ma is eljár az alperes által kijelölt felszámoló, bár eljárásának nyilvánvalóan nincs jogalapja. E körülmények azt bizonyítják, hogy az alperes nemcsak a peres ügyben, hanem a felszámolási eljárásban is jogszabálysértően járt el és ezzel a felperes részére kárt okozott.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Fenntartotta az elsőfokú eljárás során általa hivatkozott előadásokat. Módosított nyilatkozatában a felperestől perköltséget nem igényelt.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az alábbiakkal egészíti ki:

A felperes 2008. augusztus 29. napján hitelezői igénybejelentést tett a **(cég neve)** felszámolási eljárásában. A követelést „A” kategóriás követelésként a felszámolóbiztos nyilvántartásba vette.

A **(felszámoló szervezet neve)** felszámoló szervezet, illetőleg **(felszámolóbiztos neve)** volt felszámolóbiztos a felperes **(pénzügyi intézet neve)**-nél vezetett ... számú számlájára 2012. április 4. napján 175.000 Ft-ot KP/5/2008/A. közleménnyel - a közleményben szereplő számla részbeni kielégítésére - megfizetett. Nyilatkozott továbbá arról, hogy a **(cég neve)** felszámolási eljárásában további kielégítésre nem állt rendelkezésre fedezet.

A másodfokú bíróság a tényállást részben az elsőfokú eljárásban már rendelkezésre álló adatok (4. sorszám alatti okiratok), részben a másodfokú eljárás során a **(cég neve)** volt felszámolóbiztos által tett bejelentés és annak mellékleteként csatolt pénztárbizonylat és a felperes kifizetést elismerő nyilatkozata alapján egészítette ki.

A fellebbezés **alaptalan**.

A Pp. 76. §-a rendelkezik arról, hogy a bizonyítási eljárással járó költségek előlegezésére milyen szabályok szerint kerülhet sor. A 76. § /1/ bekezdés utolsó mondata kimondja, hogy szakértő kirendelése esetén a bíróság a szakértői díj fedezésére előreláthatólag szükséges összeg letétbe helyezését köteles elrendelni. A Pp. 177. § /5/ bekezdése a fél kérelme alapján lehetővé teszi, hogy a bíróság a szakértő várható költségeiről előzetes munkatervet kérjen a szakértőtől. Ha szakértői munkaterv készül, ez nyilvánvaló támpontot ad az előlegezendő szakértői költségek nagyságrendjéből, amennyiben azonban a fél szakértői munkaterv készítését nem kéri, úgy a szakértői munkával előreláthatólag felmerülő költség összegének meghatározása a bíróságra marad. A **(város neve)**-i Városi Bíróság a fentebb idézett jogszabályi rendelkezések alapján megfelelően járt el, amikor a bizonyításra köteles **(cég neve)** felet kötelezte a szakértői bizonyítással összefüggésben felmerülő költség előlegezésére, és miután a fél szakértői munkaterv készítését nem kérte, nem volt okszerűtlen a bizonyításra kötelezett felet 80.000 Ft összegű szakértői díj előlegezésére felhívni. A 65/2007. (XII. 23.) IRM rendelettel módosított 3/1986. (II. 21.) IM rendelet 9. § /4/ bekezdése szerint, ha a szakértői díj fedezésére elnöki letét nem volt, vagy a letétbe helyezett összeg kevésnek bizonyult a szakértői díj megállapítására vonatkozó határozatban a felet fel kell hívni, hogy a szakértői díjat, illetőleg az elnöki letétből nem fedezett különbözetet 15 napon belül helyezze elnöki letétbe. Az idézett Pp. és IM rendelet szerinti szabályok együttes tartalmából következik, hogy a szakértői bizonyítással kapcsolatos költségek előlegezése tekintetében a bíróságnak az a feladata, hogy a várható szakértői díj költségét elnöki letétbe helyezéssel előlegeztesse, amennyiben pedig az elkészült szakvéleményért járó díj fedezésére a letétbe helyezett összeg nem elegendő, úgy a szakértői díjmegállapító végzésben rendelkezzen az elnöki letétből nem fedezett különbözet letétbe helyezéséről. Egyéb kötelezettséget jogszabályok nem rónak a bíróságra a szakértői díj előlegezésével, kifizetésével és végrehajtásával kapcsolatosan.

A fentebb idézett jogszabályi rendelkezések alapján megállapítható, hogy a **(város neve)**-i Városi Bíróság eljárása megfelelt a jogszabályi előírásoknak, sőt a perbeli felhívásai túl is mentek a szoros értelemben vett jogszabályi kötelezettségein. A bíróság a helyes és gondos ügyintézés elvének maradéktalanul eleget tett, amikor tájékoztatta a szakértőt a letétbe helyezett szakértői díj nagyságrendjéről és felhívta a figyelmét arra, hogy ha ennél magasabb összegű szakértői díj várható, úgy azt a bíróság felé jelezze. A szakértő előrelátható díjigényére vonatkozó bejelentését követően az eljáró bíróság a törvényben megállapított fenti időpontot, azaz a díjmegállapító végzés meghozatalát megelőzően megfelelő intézkedéseket tett a hiányzó szakértői díjelőleg letétbe helyezése iránt, a bizonyításra köteles felet két

Pf.III.20.573/2011/14. szám

ízben (13. és 18. számú végzésével) is felhívta a szakértői díj kiegészítésére. Az eljáró bíróság a szakértői díj megállapításakor nem pusztán a korábbi két eredménytelen felhívást ismételte meg, hanem éppen annak érdekében, hogy a szakértő munkájának ellenértékeként járó szakértői díjhoz mihamarabb hozzájusson, közvetlenül kötelezte a

bizonyításra felhívott felet a letétbe helyezett összeggel nem fedezett szakértői költség közvetlen megfizetésére. Jogszabályok nem teszik a bíróság kötelezettségévé, hogy ha a letétbe helyezett szakértői díjelőleg összege a várható szakértői költség összegét nem fedezi, úgy a szakértői munkát leállítsa. A fentebb körülírt díjmegállapító végzésben való előlegezésre történő felhíváson túlmenően egyéb jogszabályi kötelezettség sem terheli a bíróságot. A fentiek fényében a másodfokú bíróság álláspontja szerint nem állapítható meg, hogy a **(város neve)**-i Városi Bíróság mulasztott volna, így elsődlegesen ennek hiánya miatt kell a kártérítési felelősség egyik szükségképpen elemének hiányában a felperes kártérítési keresetét elutasítani.

Amennyiben azonban az elsőfokú bíróság által megállapítottak szerint mulasztás róható a **(város neve)**-i Városi Bíróság terhére, úgy a magatartás felróhatósági eleme hiányzik. Bírósági jogkörben okozott kár megtérítésénél, a felróhatóság megítélésénél kettős követelmény érvényesül. Elvárható egyrészt a lelkiismeretes bírói munka, másrészt érvényre kell juttatni az ítélkezés függetlenségének garanciális elvét. Egymagában az a körülmény, hogy a bíróság határozata utóbb tévesnek bizonyul, nem vezethet annak megállapítására, hogy a bíró vétkes magatartást tanúsított. Vétkesség megállapításához kirívóan súlyos és nyilvánvaló jogsértés megállapítására van szükség (BH 1996/311. számú eseti döntés). Mindebből következően amennyiben az eljáró bíró mulasztását meg is lehetne állapítani, a fentebb kifejtettek szerint a kártérítési felelősség vétkességi követelménye nem teljesülne, a jogalkalmazó szerv felelősségét ugyanis csak kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapozhatja meg (BDT 2008/1817. számú eseti döntés).

Tény, hogy az elsőfokú bíróság arra helyesen utalt, hogy a bírósági jogkörben okozott kár megtérítésére akkor kerülhet sor, ha a kártérítési felelősség általános (Ptk. 339. § /1/ bekezdés szerinti) és különös (Ptk. 349. § /1/ bekezdés szerinti) feltételei adottak (BH 1995/403. számú eseti döntés). A konkrét esetben azonban a bírósági jogkörben okozott kár különös feltételei teljesülésének hiánya az elsőfokú ítéletben írt indokolás szerint nem állapítható meg, ugyanis azzal, hogy jelen per felperese (a **(város neve)**-i Városi Bíróság által kirendelt szakértő) a szakértői díjmegállapító végzést nem fellebbezte meg, nem fosztotta meg magát a későbbi kártérítési igényérvényesítéstől. A fellebbezés elmulasztása ugyanis csak abban az esetben tekinthető kártérítési felelősséget kizáró előfeltételnek, ha olyan hatékony jogorvoslat elmulasztásáról van szó, ami a kár elhárítására egyértelműen alkalmas. A konkrét esetben ilyen hatékony jogorvoslat nem állt rendelkezésre, amennyiben ugyanis jelen per felperese a korábbi perben hozott szakértői díjmegállapító végzés rendelkezései ellen fellebbezéssel él, ezzel az őt ért azon kár, hogy szakértői díjához nem teljes körűen jut hozzá, elhárítható, megelőzhető nem lett volna.

- 6 -

Megjegyzí ugyanakkor a másodfokú bíróság, hogy mindaddig a kár bekövetkezése sem állapítható meg teljes bizonyossággal, amíg nem tisztázódik, hogy jelen per felperese hozzájutott-e a szakértői díjmegállapító végzés közvetlen fizetésre kötelező rendelkezése alapján a **(cég neve)** kötelezettől a szakértői díj elnöki letéttel nem fedezett részéhez. E körben a másodfokú bíróság rámutat arra, hogy mindaddig időelőttinek tekinthető a felperes bírósággal szembeni kártérítési igénye, amíg a közvetlen kötelezett társasággal szemben igényét nem kíséri meg érvényesíteni. A a tényállás kiegészítése alapján tényként állapítható meg, hogy a felperes hitelezői igényét a **(cég neve)** felszámolója „A”

kategóriás követelésként nyilvántartásba vette, és egyértelmű adat merült fel arra is, hogy a felszámolás adatai alapján nem volt kizárt a követelés megtérülése. A másodfokú eljárás tartama alatt bekövetkezett és a másodfokú bíróság álláspontja szerint teljes körűen, minden elemében beazonosítható felszámolóbiztosi teljesítésre tekintettel a felperes kára azon összegszerűség erejéig, amelyhez a felszámolási eljárás eredményeként végül is hozzájutott, nem következett be, e körben a felperes kárként legfeljebb a **(város neve)**-i Városi Bíróság határozatában szabott teljesítési határidő leteltét követő naptól a tényleges kifizetésig terjedő időre járó kamatot érvényesíthette volna a késedelemért felelős jogalannyal szemben.

A felperes módosított fellebbezési hivatkozásában (13. számú bejelentés) már olyan tényállításokra is alapította kártérítési keresetét, amelyekre az elsőfokú eljárás során nem hivatkozott. A beadvány tartalmából azonban kitűnik, hogy a felperes által kifogásolt tevékenység nem a bíróság érdekkörébe, hanem legfeljebb a felszámoló szervezet, illetőleg felszámolóbiztos tevékenységi körébe esik, így az egyéb feltételek fennállása esetén is e módosított tényállítására alapítottnak a felszámolási eljárás lefolytatásával összefüggésben a bíróság magatartása nem lenne kifogásolható.

Összességében a fentiek alapján a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - részben eltérő indokolással és a tényállás kiegészítése mellett - a Pp. 253. § /2/ bekezdése alapján helybenhagyta. Az alperes módosított fellebbezési ellenkérelmében a felperessel szemben perköltségigényt nem érvényesített, erre tekintettel a másodfokú bíróság az e körben való döntéshozatalt mellőzte.

Szeged, 2012. május 22. napján

Dr. Kissné dr. Koch Ágnes sk.	Dr. Simonné dr. Gombos Katalin sk.	Dr. Rakita Zsuzsanna sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	táblabíró